

Voorbereidend technisch lezen: minimum-, basis- en gevorderde leerlijn groep 1 en 2

Niveau	Uitstroom	
Gevorderd	≥VMBO T	Uren leesonderwijs: totaal 11 uur (dit omvat taalactiviteiten, logopedie in de groep , thema's en projecten, kringgesprekken en werken in circuit).
Basis	VMBO KB/ BB	
Minimum	PrO	
Inhoud van de doelen		Middelen, organisatie, pedagogisch en didactische aanpak
<p>Op de prof. Groenschool worden de kerndoelen van het basisonderwijs nagestreefd. Vanwege de sterke relatie tussen taalvaardigheid en leesvaardigheid is er bij leerlingen met ESM een groot risico dat zij in de kleuterperiode al een achterstand oplopen in de ontwikkeling van beginnende geletterdheid en daarna leesproblemen ontwikkelen (Wijnen, 2006). Er zijn aanwijzingen in de literatuur dat er een kritische periode is voor leren lezen , n.l. tussen het 4^e en 9^e jaar. Wij vinden het daarom belangrijk op de leeftijd van 6 jaar te starten met het aanvankelijk leesonderwijs.</p> <p>De leerlijn 'voorbereidend technisch lezen' kent een verdeling in tien tussendoelen. Deze tussendoelen zijn direct gerelateerd aan het dyslexieprotocol. De eerste zeven tussendoelen hebben betrekking op de activiteiten en het aanbod in groep 1 en 2. In de jongste groep en van de Prof. Groenschool vindt een uitgebreid en gericht aanbod plaats in activiteiten die een directe relatie met de eerste zeven tussendoelen binnen de leerlijn 'voorbereidend technisch lezen' hebben. Het gestructureerd volgen van de leerlijn¹ garandeert een gevarieerd en compleet aanbod op niveau m.b.t. voorbereidend technisch lezen.</p> <p>Het structureel observeren en signaleren van leerlingen biedt voldoende mogelijkheid tot het plegen van interventies.</p> <p><i>¹De leerlijn voorbereidend technisch lezen van de Prof. Groenschool is direct gerelateerd aan de leerlijnen taal cluster 2 van het CED.</i></p>		<p>Op de Prof. Groenschool wordt voor het technisch leesonderwijs gewerkt met een 'groene zone'. In deze groene zone zijn alle kinderen in de groep en vinden er voor deze groep geen individuele behandelingen/ activiteiten plaats.</p> <p>In groep 1 en 2 is er vijf dagen in de week 30 minuten gereserveerd voor de groene zone. Tijdens drie van deze dagen is er gericht aandacht voor fonemisch bewustzijn waarbij de map 'Fonemisch bewustzijn' (uitgave van het CPS) als leidraad dient. De overige twee dagen ligt de nadruk op woordenschatontwikkeling waarbij de methodiek 'Met woorden in de weer' als leidraad dient.</p> <p>De lessen rondom 'fonemisch bewustzijn' worden verzorgd door de leerkracht en de onderwijsassistent, de lessen rond woordenschatontwikkeling worden verzorgd door de logopedist, de leerkracht en de onderwijsassistent. Naast de activiteiten binnen de 'groene zone' is er ook tijdens overige taalactiviteiten binnen de groepen 1 en 2 aandacht voor de verschillende tussendoelen.</p> <p>Observeren en signaleren</p> <p>In november en in mei wordt bij alle kinderen in groep 2 de observatielijst beginnende geletterdheid (bijlage 3) afgenomen. Deze toets is op de Prof. Groenschool ontwikkeld en is direct afgeleid van de signaleringslijsten uit het dyslexieprotocol en de signaleringslijst oudste kleuters van 'Veilig leren lezen', de leesmethode die op de Prof. Groenschool gebruikt wordt voor het aanvankelijk leesonderwijs.</p> <p>Kinderen die uitvallen op (onderdelen van) deze toets krijgen extra begeleiding in de groep op deze onderdelen. De interventies vinden 3 á 4 per week gedurende 15 minuten plaats. In de planbespreking worden hier afspraken over gemaakt. De interventies worden in het individueel handelingsplan van de leerling beschreven (b.v. ... volgt de basisleerlijn met extra interventies of verlengde instructie). Op welke onderdelen de interventies betrekking hebben is afhankelijk van het onderdeel in de toets waar de leerling op uitvalt. Dit kunnen oefeningen zijn uit de map 'fonemisch bewustzijn'.</p> <p>Voor leerlingen die toe zijn aan verdieping van het voorbereidend technisch lezen zijn er diverse ontwikkelingsmaterialen en computerprogramma's.</p>

1. Boekoriëntatie

1.1 Kinderen begrijpen dat illustraties en tekst samen een verhaal vertellen.

1.2 Ze weten dat boeken worden gelezen van voor naar achter, bladzijden van boven naar beneden en regels van links naar rechts.

1.3 Ze weten dat verhalen een opbouw hebben.

1.4 Ze kunnen aan de hand van de omslag van een boek de inhoud van het boek al enigszins voorspellen.

1.5 Kinderen weten dat je vragen over een boek kunt stellen. Deze vragen helpen je om goed naar het verhaal te luisteren en te letten op de illustraties.

2. Verhaalbegrip

2.1 Kinderen begrijpen de taal van voorleesboeken. Ze zijn in staat om conclusies te trekken naar aanleiding van een voorgelezen verhaal. Halverwege kunnen ze voorspellingen doen over het verdere verloop van het verhaal.

2.2 Kinderen weten dat de meeste verhalen zijn opgebouwd uit een situatieschets en een episode. Een situatieschets geeft informatie over de hoofdpersonen, de plaats en tijd van handeling. In een episode doet zich een bepaald probleem voor dat vervolgens wordt opgelost.

2.3 Kinderen kunnen een verhaal naspelen terwijl de leerkracht vertelt.

2.4 Kinderen kunnen een voorgelezen verhaal navertellen, aanvankelijk met steun van illustraties.

2.5 Kinderen kunnen een voorgelezen verhaal navertellen zonder gebruik te hoeven maken van illustraties.

3. Functies van geschreven taal

3.1 Kinderen weten dat geschreven taalproducten zoals briefjes, brieven, boeken en tijdschriften een communicatief doel hebben.

3.2 Kinderen weten dat symbolen zoals logo's en pictogrammen verwijzen naar taalhandelingen.

3.3 Kinderen zijn zich bewust van het permanente karakter van geschreven taal.

1. en 2.: Bibliotheekbezoek

De groepen 1 en 2 brengen wekelijks een bezoek aan de schoolbibliotheek.

Voorlezen

In de groepen 1 en 2 wordt dagelijks voorgelezen. De boeken/verhalen die worden voorgelezen hebben een directe relatie met het thema. Deze activiteit vindt in een grote of in kleinere kringen plaats. Tijdens de taalgroepen (tweemaal per week) is 'het verhaal' een vast onderdeel.

Boeken die in de groep gelezen worden of gelezen zijn, kunnen vooraf aangeboden (preteaching) of herhaald worden in een logopedische setting of communicatietraining.

Interactief voorlezen vindt plaats met gebruikmaking van de volgende activiteiten:

- Vertel tafels: volgens de lijn: juf vertelt, juf speelt → juf vertelt, kind speelt → kind vertelt, kind speelt. Er is een ruim aanbod op school met 'kant en klare' vertel tafels. Vrijwel ieder thema (duur drie weken), wordt actief een vertel tafel gebruikt. Een aantal thema's per jaar zorgen we ervoor dat alle kinderen een keer met de vertel tafel hebben gewerkt m.b.v. een registratiesysteem.
- Boek flap: bij ieder thema wordt de boek flap gebruikt bij het prentenboek dat binnen het thema centraal staat. In de groepen worden standaard pictogrammen gebruikt bij de boek flap (titel, schrijver, hoofdpersoon, plaats, begin van het verhaal, eind van het verhaal, luistervraag)
- Naspelen van het verhaal: indien het verhaal zich hiervoor leent, wordt het verhaal uitgespeeld. Volgens de lijn: volwassenen spelen → volwassenen spelen met kind(eren) → kinderen spelen.

Vrij lezen

Dagelijks is er ruimte in het rooster van de kleutergroep en voor de leerlingen om vrij te lezen in prentenboeken die door de kinderen zijn gekozen uit de schoolbibliotheek.

Schoolthema Kinderboekenweek

Ieder jaar is er schoolbreed aandacht voor het thema van de kinderboekenweek. Deze week wordt centraal geopend waarna er schoolbreed binnen het thema verschillende activiteiten plaats vinden. Deze activiteiten zijn vooral gericht op leesstimulering.

Themakisten van de bibliotheek

De bibliotheek Amersfoort biedt verschillende leskisten aan ter bevordering van het lezen. Deze leskisten zijn thematisch en kunnen gebruikt worden in de onderbouwgroepen. Wij maken incidenteel gebruik van de leskisten.

Tijdens de 'arbeid naar keuze' lessen kunnen de leerlingen kiezen uit verschillende activiteiten. Deze keuzeactiviteiten kunnen ook gestructureerd ingezet worden. Een directe link met de eerste twee tussendoelen hebben de activiteiten: **Digitaal prentenboek (op PC) en Luisterboeken (CD)**

3 t/m 6. Activiteiten op letter/klankniveau:

Bij ieder thema staan er één of twee letters centraal. Deze letters zijn terug te vinden bij verschillende activiteiten in de groep :

Lettermuur

3.4 Kinderen weten dat tekenen en tekens produceren mogelijkheden bieden tot communicatie.

3.5 Kinderen weten wanneer er sprake is van de taalhandelingen 'lezen' en 'schrijven'. Ze kennen het onderscheid tussen 'lezen' en 'schrijven'.

4. Relatie tussen gesproken en geschreven taal

4.1 Kinderen weten dat gesproken woorden kunnen worden vastgelegd op papier en met audio-visuele middelen.

4.2 Kinderen weten dat geschreven woorden kunnen worden uitgesproken.

4.3 Kinderen kunnen woorden als globale eenheden lezen en schrijven. Voorbeelden: de eigennaam en namen van voor het kind belangrijke personen/dingen, logo's en merknamen.

5. Taalbewustzijn

5.1 Kinderen kunnen woorden in zinnen onderscheiden.

5.2 Kinderen kunnen onderscheid maken tussen de vorm en de betekenis van woorden.

5.3 Kinderen kunnen woorden in klankgroep en verdelen zoals bij kin-der-wa-gen.

5.4 Kinderen kunnen reageren op en spelen met bepaalde klankpatronen in woorden; eerst door eindrijm ("Pan rijmt op Jan") en later met behulp van beginrijm ("Kees en Kim beginnen allebei met een k").

5.5 Kinderen kunnen fonemen als de kleinste klanken eenheden in woorden onderscheiden, zoals bij p-e-n.

6. Alfabetisch principe

6.1 Kinderen ontdekken dat woorden zijn opgebouwd uit klanken, dat letters met die klanken corresponderen en leggen de foneem-grafeemkoppeling.

6.2 Kinderen kunnen door de foneem-grafeemkoppeling woorden, die ze nog niet eerder hebben gezien, lezen en schrijven.

In alle onderbouwgroepen is een lettermuur. De lettermuur wordt actief ingezet wanneer de letter centraal staat. Wanneer een letter aan de beurt is geweest, wordt deze omgedraaid waardoor de letter een andere kleur krijgt. De kinderen herkennen zo de letters die zij aangeboden hebben gekregen.

Letterkoffer

In de letterkoffer worden voorwerpen geplaatst die als beginletter de 'centrale letter' hebben. Ook de letterkoffer komt bij alle thema's aan de orde.

Letterkoord

Letters die centraal hebben gestaan kunnen aan een 'letterkoord' in de groep gehangen worden. Hiervoor worden de letterwandplaten uit de methode 'Leeslijn' gebruikt.

Taalgroepen

Een vaste activiteit binnen de taalgroepen is het manipuleren met de klank. Tijdens de taalgroepen krijgen de kinderen het klankgebaar aangeboden en visuele ondersteuning d.m.v. het letterbeeld uit het dyspraxieprogramma.

Naast de letters die bij de thema's worden aangeboden staat er in de taalgroepen ook een klank centraal. Dit kan een andere klank zijn. In totaal worden er per jaar minimaal 14 klanken aangeboden.

Activiteiten op woordniveau:

Naamkaarten

Alle kinderen hebben hun naamkaartje op hun stoel, lade, planbord en kapstok. Daarnaast zijn er in de groep losse naamkaarten die gebruikt worden voor verschillende activiteiten of om gemaakt werk te 'labelen'.

Wordspin

Een vast onderdeel van het thema betreft o.a. de woordspin of woordparachute. Deze worden aangeboden volgens de methodiek 'met woorden in de weer' (Verhallen en Verhallen). Tijdens de eerste 'taalgroepjesles' in de niveaugroepjes maken we een woordspin over het nieuwe thema. Dit heeft tot doel inzicht te krijgen in de beginsituatie; welke woorden kennen kinderen al?

Klankie

In de onderbouwgroepen wordt gewerkt met Klankie, een softwareprogramma dat een koppeling legt tussen toetsenbord en gesproken woord. Het programma kent verschillende opdrachten en niveaus.

Ambrasoft

Bas gaat digitaal

Spelletjes uit de methode 'Leeslijn'. (klankwijs, drietal)

Verschillende ontwikkelingsmaterialen. (Zie bijlage 4). Deze materialen zijn gecodeerd op kleur, waarmee het vakgebied en waar mogelijk het niveau wordt aangegeven. De activiteiten met het ontwikkelingsmateriaal worden per leerling geregistreerd.

7. Functioneel 'schrijven' en 'lezen'

7.1 Kinderen schrijven functionele teksten zoals lijstjes, briefjes, opschriften en verhaaltjes.

7.2 Kinderen lezen zelfstandig prentenboeken en eigen en andermans teksten.

Oefeningen uit de map 'fonemisch bewustzijn' (Förrer, M en Huijbregts, S, CPS);

Alle activiteiten uit de map 'Fonemisch bewustzijn' komen gedurende het gehele schooljaar aan de orde. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de activiteiten voor groep 1 en 2.

Onderverdeling van de activiteiten in de map ' Fonemisch bewustzijn':

- Luisteren
- Zinnen en woorden
- Rijmen
- Klankgroepen
- Isoleren van klanken
- Synthese van klanken
- Analyse van klanken
- Manipuleren van klanken
- Letterkennis

De klankkast: De klankkast wordt ingezet als ondersteuning bij activiteiten die gericht zijn op het voorbereidend technisch lezen.

Communicatieve functie:

Pictogrammen

In de groepen wordt met pictogrammen gewerkt. Naast het dagprogramma zijn er pictogrammen voor de dagen van de week, regels in de school/klas enz.

De pictogrammen die gebruikt worden zijn, naast een plaatje, voorzien van tekst.

Spelen met lijstjes en briefjes

Waar mogelijk worden binnen de speelhoeken activiteiten aangeboden om het zelf schrijven van briefjes en lijstjes te stimuleren.

Dagbrief en contactschrift

Dagelijks krijgen de kleuters een dagbrief mee. In deze brief schrijft de leerkracht/ assistent welke activiteiten deze dag hebben plaats gehad. Doel van de dagbrief is ouders betrekken bij het onderwijs en hen de gelegenheid te geven gericht te praten over de beleefde schooldag. Het contactschrift is meer gericht op persoonlijke mededelingen tussen thuis en school.

7. Kinderen worden uitgedaagd zelf hun naam te schrijven.

Thema's

Indien het thema zich hiervoor leent, worden in de verschillende hoeken materialen klaar gelegd waarbij de kinderen zelf kunnen lezen/ schrijven. (bijv. winkel, post, Sint, enz.) Een aantal thema's per jaar zorgen we ervoor dat alle kinderen een keer in de verschillende hoeken hebben gewerkt m.b.v. een registratiesysteem

Technisch lezen: minimum-, basis- en gevorderde leerlijn groep 3

Leerlijn	Uitstroom	Doel	Aanbod	Lestijd
Gevorderd	≥VMBO T	≥ AVI-E3 (beheersingsniveau)	ZON kern 1 t/m 9	6 uur en 30 minuten per week
Basis	VMBO KB/ BB	AVI-M3 (beheersingsniveau)	MAAN kern 1 t/m 9	6 uur en 30 minuten per week
Minimum	PrO	AVI-M3 (instructieniveau)	STER kern 1 t/m 9	6 uur en 30 minuten per week voor basisleerlijn + 1 uur extra voor verlengde instructie en begeleide oefening

Inhoud van de doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak
<p><u>Extra</u> doelgericht aandacht voor fonemisch bewustzijn (doelen van groep 2)</p> <p>A. Sorteren van woorden op beginklank B. Synthetiseren van klanken tot een woord C. Isoleren van klanken in een woord D. Een klank in een woord toevoegen, weglaten of vervangen E. Analyseren van klanken in een woord</p> <p>AVI-START beheersingsniveau</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wijst gevraagde letters aan 2. Benoemt aangewezen letters 3. Herkent direct lidwoorden: “de, het en een”. 4. Herkent simpele woorden, zoals “teen, roos, boom”(doorzien structuur eenvoudige klankzuivere woorden) <p>AVI-M3 beheersingsniveau</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Leest zinnen met ongeveer 6 woorden zonder hoofdletters 6. Leest korte zinnen met één zin per regel 7. Leest geen samengestelde zinnen 8. Benoemt vlot alle grafemen 9. Leest éénlettergrepige woorden zonder leesmoelijkheden 10. Leest vlot klankzuivere (M)K(M) (jaap, om, juf, ik, pen, boos) <p>AVI -E3 op instructieniveau:</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Leest éénlettergrepige woorden mmmkm (straat) of mkmmm (eerst) correct en vlot. 12. Leest éénlettergrepige woorden eindigend op – aai, -ooi,-oei correct en vlot. 13. Leest tweelettergrepige woorden, met uitzondering van open lettergreep woorden, correct en vlot. 14. Leest tweelettergrepige woorden met een voorvoegsel (be-, ge- ver-) correct en vlot. <p>Extra: aandacht voor leesmotivatie</p>	<p>Middelen</p> <p>Map fonologisch bewustzijn Veilig leren lezen kern 1 t/m 9 MAAN + STER materialen Klankondersteunende gebaren Computerprogramma VLL Bibliotheekboeken Veilig in Stapjes</p> <p>Leerkracht aanpak</p> <ul style="list-style-type: none"> * voor – koor – doorlezen * leesstimulerende spelletjes aanbieden * flitsen * zingend lezen * gevarieerd boeken aanbod * interactief voorlezen * woordkaartjes (labellen) * schrijfproducten van kinderen zichtbaar in de klas tonen * inzetten van computerprogramma VLL * consequent gebruik maken van klankondersteunende gebaren, letterlijn en lettermuur * verlengde instructie en extra begeleide oefening bieden aan leerlingen in de steraanpak <p>Minimumleerlijn – Steraanpak VLL:</p> <ul style="list-style-type: none"> * verlengde instructie en begeleide oefening tijdens de leesles * 1 uur extra leestijd per week volgens protocol leesproblemen (vul SHP in) en dyslexie <p>Leerlijn zeer intensief:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Taal in blokjes * R.T. intern en extern <p>Gevorderde leerlijn – Zonaanpak VLL:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Na de introductie werken deze lln zelfstandig in het Zonboekje van VLL

Technisch lezen: minimum-, basis- en gevorderde leerlijn groep 4

Leerlijn	Uitstroom	Doel	Aanbod	Lestijd
Gevorderd	≥VMBO T	≥ AVI-E4 beheersingsniveau	t/m november VLL ZON kern 10 t/m 12; vanaf december Estafette M4 – aanpak 3	Tot november 6 uur en 30 minuten per week Vanaf december 3 uur per week
Basis	VMBO KB/ BB	AVI-M4 beheersingsniveau	t/m november VLL MAAN kern 10 t/m 12; vanaf december Estafette M4 – aanpak 2	Tot november 6 uur en 30 minuten per week Vanaf december 3 uur per week
Minimum	PrO	E3	t/m november VLL STER kern 10 t/m 12; vanaf december Estafette M4 – aanpak 1	Tot november 6 uur en 30 minuten per week Vanaf december 3 uur per week + 1 uur extra voor verlengde instructie en begeleide oefening
Inhoud van de doelen			Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	
<p>Doel januari: AVI-E3 beheersingsniveau</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Leest zinnen met ongeveer 7 woorden 2. Leest één zin per regel met hoofdletters 3. Leest vlot nevenschikkende samengestelde zinnen 4. Leest vlot eenvoudige tweelettergrepige of samengestelde woorden (ro-ver, voet-bal) 5. Leest vlot eenlettergrepige woorden eindigend op dt, ng of nk 6. Leest vlot twee en drie medeklinkers vooraan en/of achteraan MKMM/ MMKM/ MMKMM, MMMKM MKMMM 7. Leest vlot verkleinwoorden <p>Doel juni: AVI-M4 beheersingsniveau</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Leest zinnen met ongeveer 8 woorden met de juiste intonatie . 9. Leest vlot korte zinnen die betekenisvol zijn afgebroken en doorlopen op de volgende regel (iedere zin begint op een nieuwe regel). 10. Leest samengestelde zinnen, nevenschikkend en onderschikkend. 11. Leest vlot alle typen eenlettergrepige en tweelettergrepige en drielettergrepige woorden zonder leesmoelijkheden. 12. Leest met een middelgroot lettertype. <p>Extra: aandacht voor leesmotivatie</p>			<p>Middelen Veilig leren lezen kern 10 t/m 12MAAN + STER materialen Estafette niveau M4, basismaterialen Bibliotheekboeken</p> <p>Leerkracht aanpak *instructie volgens het directe instructiemodel * voor – koor – doorlezen * leesstimulerende spelletjes aanbieden * flitsen * zingend lezen * gevarieerd boeken aanbod * interactief voorlezen * woordkaartjes (labelen) * schrijfproducten van kinderen zichtbaar in de klas tonen * inzetten van computerprogramma VLL * consequent gebruik maken van klankondersteunende gebaren, letterlijn en lettermuur tot eind VLL</p> <p>Minimumleerlijn -Steraanpak van VLL en aanpak 1 van Estafette. * verlengde instructie en begeleide oefening tijdens de leesles * 1 uur extra leestijd per week volgens protocol leesproblemen en dyslexie</p> <p>Gevorderde leerlijn -Zonaanpak van VLL en aanpak 3 van Estafette. * Na de introductie werken deze lln zelfstandig in het Zonboekje van VLL of de Estafetteloper.</p>	

Technisch lezen: minimum-, basis- en gevorderde leerlijn groep 5

Leerlijn	Uitstroom	Doel	Aanbod	Lestijd
Gevorderd	≥VMBO T	≥ AVI-E5 beheersingsniveau	Estafette E4 en deel 1 van M5– aanpak 3	2 uur en 45 minuten per week
Basis	VMBO KB/ BB	AVI-E4 (beheersingsniveau) AVI-M5 (instructieniveau)	Estafette E4 en deel 1 van M5– aanpak 2	2 uur en 45 minuten per week
Minimum	PrO	M4	Estafette E4 en deel 1 van M5– aanpak 1	2 uur en 45 minuten per week + 1 uur extra voor verlengde instructie en begeleide oefening

Inhoud van de doelen	Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak
<p>Doel januari: AVI-E4instructieniveau:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Leest een doorlopende tekst met zinnen van ongeveer 9 woorden 2. Leest drie- en meerlettergrepige woorden met het voorvoegsel ge- , be-, ver- zonder leesmoelijkheden 3. Leest woorden op –tie uitgesproken als-/tsie/ 4. Leest leenwoorden zonder afwijkende klank-tekenrelaties (portemonnee, diskette) <p>Doel juni: AVI-E4 (zie boven) beheersingsniveau en AVI-M5 instructieniveau</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Leest zinnen met ongeveer 10 woorden met de juiste intonatie 6. Leest samengestelde zinnen 7. Leest drie- en meerlettergrepige woorden zonder leesmoelijkheden 8. Leest waar nodig de klanken –c- als /k/, -c- als /s/, ch als /sj/ en g als /zj/ 9. Leest woorden met een –y-, -x-, -'s, 's- 10. Leest woorden die eindigen op –y 11. Leest meerlettergrepige woorden met –tie erin (vakantiepret) 12. Leest meerlettergrepige woorden met -i als /ie/ (sigaretten) 13. Leest woorden eindigend op open lettergreep: domino, piano 14. Leest met een klein lettertype <p>Extra: aandacht voor leesmotivatie</p>	<p>Middelen Estafette niveau E4 helemaal en deel 1 van M5; basismaterialen Bibliotheekboeken</p> <p>Leerkracht aanpak *instructie volgens het directe instructiemodel * voor – koor – zelf lezen * leesstimulerende spelletjes aanbieden * verlengde instructie en extra begeleide oefening bieden aan leerlingen in aanpak 1 * flitsen * zingend lezen * gevarieerd boeken aanbod * interactief voorlezen * schrijfproducten van kinderen zichtbaar in de klas tonen * inzetten van computerprogramma's Leesladder en Ambrasoft</p> <p>Minimumleerlijn -aanpak 1 van Estafette: * verlengde instructie en begeleide oefening tijdens de leesles * 1 uur extra leestijd volgens protocol leesproblemen en dyslexie</p> <p>Gevorderde leerlijn - aanpak 3 van Estafette: * Na de introductie werken deze lln zelfstandig in de Estafetteloper</p>

Technisch lezen: minimum-, basis- en gevorderde leerlijn groep 6

Leerlijn	Uitstroom	Doel	Aanbod	Lestijd
Gevorderd	≥VMBO T	≥ AVI-E6 beheersingsniveau	Estafette M5 deel 2 en E5 – aanpak 3	2 uur en 45 minuten per week
Basis	VMBO KB/ BB	AVI-E5 beheersingsniveau	Estafette M5 deel 2 en E5 – aanpak 2	2 uur en 45 minuten per week
Minimum	PrO	E4	Estafette M5 deel 2 en E5 – aanpak 1	2 uur en 45 minuten per week + 1 uur extra voor verlengde instructie en begeleide oefening
Inhoud van de doelen			Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	
<p>Doel Januari: AVI-M5 beheersingsniveau</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Leest zinnen met ongeveer 10 woorden met de juiste intonatie 2. Leest samengestelde zinnen 3. Leest drie- en meerlettergrepige woorden zonder leesmoeilijkheden 4. Leest waar nodig de klanken –c- als /k/, -c- als /s/, ch als /sj/ en g als /zj/ 5. Leest woorden met een –y-, -x-, -‘s, ‘s- 6. Leest woorden die eindigen op –y 7. Leest meerlettergrepige woorden met –tie erin (vakantiepret) 8. Leest meerlettergrepige woorden met –i als /ie/ (sigaretten) 9. Leest woorden eindigend op open lettergreep: domino, piano 10. Leest met een klein lettertype <p>Doel juni: AVI-E5 beheersingsniveau</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Leest zinnen met ongeveer 10 á 11 woorden met de juiste intonatie 12. Leest alle drie- en meerlettergrepige woorden zonder leesmoeilijkheden 13. Leest woorden met –ch- als /sj/-, –ge als –/zje/-, –eau- als –/oo/- 14. Leest woorden eindigend op –isch <p>Extra: aandacht voor leesmotivatie</p>			<p>Middelen Estafette niveau M5 deel 2 en niveau E5 helemaal; basismaterialen Bibliotheekboeken</p> <p>Leerkracht aanpak *instructie volgens het directe instructiemodel * voor – koor – zelf lezen * leesstimulerende spelletjes aanbieden * verlengde instructie en extra begeleide oefening bieden aan leerlingen in aanpak 1 * flitsen * zingend lezen * gevarieerd boeken aanbod * interactief voorlezen * schrijfproducten van kinderen zichtbaar in de klas tonen * inzetten van computerprogramma’s Leesladder en Ambrasoft</p> <p>Minimumleerlijn -aanpak 1 van Estafette: * verlengde instructie en begeleide oefening tijdens de leesles * 1 uur extra leestijd volgens protocol leesproblemen en dyslexie</p> <p>Gevorderde leerlijn - aanpak 3 van Estafette: * Na de introductie werken deze lln zelfstandig in de Estafetteloper</p>	

Technisch lezen: minimum-, basis- en gevorderde leerlijn groep 7

Leerlijn	Uitstroom	Doel	Aanbod	Lestijd
Gevorderd	≥VMBO T	≥E7 beheersingsniveau	Estafette M6 en E6 deel 1 – aanpak 3	2 uur en 30 minuten per week
Basis	VMBO KB/ BB	AVI-M6 (beheersingsniveau) AVI-E6 (instructieniveau)	Estafette M6 en E6 deel 1 – aanpak 2	2 uur en 30 minuten per week
Minimum	PrO	M5	Estafette M6 en E6 deel 1 – aanpak 1	2 uur en 30 minuten per week + 1 uur extra voor verlengde instructie en begeleide oefening
Inhoud van de doelen			Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	
<p>Doel januari groep 7: AVI-M6 op instructieniveau:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Leest zinnen met ongeveer 11 woorden met de juiste intonatie 2. Leest meerlettergrepige woorden met –ou- als/oe/ 3. Leest drie- en meerlettergrepige woorden met leesmoelijkheden 4. Leest woorden met de lettercombinatie –air- 5. Leest meerlettergrepige en laagfrequente leenwoorden 6. Leest woorden met een trema 7. Leest woorden met meerdere open lettergrepen (materialen) <p>Doel juni groep 7: AVI-M6 beheersingsniveau en AVI-E6 instructieniveau:</p> <ol style="list-style-type: none"> 8. Leest zinnen met ongeveer 11 woorden met de juiste intonatie 9. Leest meerlettergrepige woorden met –ou- als/oe/ 10. Leest drie- en meerlettergrepige woorden met leesmoelijkheden 11. Leest woorden met de lettercombinatie –air- 12. Leest meerlettergrepige en laagfrequente leenwoorden 13. Leest woorden met een trema 14. Leest woorden met meerdere open lettergrepen (materialen) <p>Extra: aandacht voor leesmotivatie</p>			<p>Middelen Estafette M6 helemaal en E6 deel 1; basismaterialen Bibliotheekboeken</p> <p>Leerkracht aanpak *instructie volgens het directe instructiemodel * voor – koor – zelf lezen * leesstimulerende spelletjes aanbieden * verlengde instructie en extra begeleide oefening bieden aan leerlingen in aanpak 1 * flitsen * gevarieerd boeken aanbod * interactief voorlezen * schrijfproducten van kinderen zichtbaar in de klas tonen * inzetten van computerprogramma's Leesladder en Ambrasoft</p> <p>Minimumleerlijn -aanpak 1 van Estafette: * verlengde instructie en begeleide oefening tijdens de leesles * 1 uur extra leestijd volgens protocol leesproblemen en dyslexie</p> <p>Gevorderde leerlijn - aanpak 3 van Estafette: * Na de introductie werken deze lln zelfstandig in de Estafetteloper</p>	

Technisch lezen: minimum-, basis- en gevorderde leerlijn groep 8

Leerlijn	Uitstroom	Doel	Aanbod	Lestijd
Gevorderd	≥VMBO T	≥E8 beheersingsniveau	Estafette E6 deel 2 en M7 helemaal – aanpak 3	2 uur en 30 minuten per week
Basis	VMBO KB/ BB	AVI-M7 (beheersingsniveau)	Estafette E6 deel 2 en M7 helemaal – aanpak 2	2 uur en 30 minuten per week
Minimum	PrO	E5	Estafette E6 deel 2 en M7 helemaal – aanpak 1	2 uur en 30 minuten per week + 1 uur extra voor verlengde instructie en begeleide oefening
Inhoud van de doelen			Middelen organisatie, pedagogisch en didactische aanpak	
<p>Doel januari groep 8: AVI E6 beheersingsniveau</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Leest zinnen met ongeveer 11 woorden met de juiste intonatie 2. Leest meerlettergrepige woorden met –ou- als/oe/ 3. Leest drie- en meerlettergrepige woorden met leesmoelijkheden 4. Leest woorden met de lettercombinatie –air- 5. Leest meerlettergrepige en laagfrequente leenwoorden 6. Leest woorden met een trema 7. Leest woorden met meerdere open lettergrepen (materialen) <p>Doel juni groep 8: AVI M7 beheersingsniveau Leest zinnen met ongeveer 12 á 13 woorden met de juiste intonatie</p> <p>Extra: aandacht voor leesmotivatie</p>			<p>Middelen Estafette E6 deel 2 en M7 helemaal; basismaterialen Bibliotheekboeken</p> <p>Leerkracht aanpak *instructie volgens het directe instructiemodel * voor – koor – zelf lezen * leesstimulerende spelletjes aanbieden * verlengde instructie en extra begeleide oefening bieden aan leerlingen in aanpak 1 * flitsen * gevarieerd boeken aanbod * interactief voorlezen * schrijfproducten van kinderen zichtbaar in de klas tonen * inzetten van computerprogramma's Leesladder en Ambrasoft</p> <p>Minimumleerlijn -aanpak 1 van Estafette: * verlengde instructie en begeleide oefening tijdens de leesles * 1 uur extra leestijd volgens protocol leesproblemen en dyslexie</p> <p>Gevorderde leerlijn - aanpak 3 van Estafette: * Na de introductie werken deze lln zelfstandig in de Estafetteloper</p>	